

AFGØRELSE FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

Journalnummer:	2018-0269
Klageren:	XX 2625 Vallensbæk
Indklagede: CVRnummer:	Metroselskabet I/S v/Metro Service A/S 21263438
Klagen vedrører:	Kontrolafgift på 750 kr. grundet rejse i en zone, hvortil hendes periodekort ikke var gyldigt
Parternes krav:	Klageren ønsker, at ankenævnet annullerer kontrolafgiften og gør gældende, at hun måtte omlægge den vanlige rejse grundet strejke hos DSB Indklagede fastholder kontrolafgiften
Ankenævnets sammensætning:	Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust Rasmus Markussen (2 stemmer) Asra Stinus Helle Berg Johansen

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 8. maj 2019 truffet følgende

AFGØRELSE:

Metro Service er berettiget til at opretholde kravet om betaling af kontrolafgiften på 750 kr.

Beløbet skal betales til Metro Service, som sender betalingsoplysninger til klageren.

Da klageren ikke har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret ikke, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2, modsætningsvist.

-oOo-

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg fx på www.domstol.dk, www.advokatnoeglen.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

-oOo-

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Klageren har periodekort til zonerne 01, 02, 33 og 44, som hun anvender i S-toget til pendling mellem hjemmet i Vallensbæk og arbejdet i København.

Den 5. november 2018 var der strejke blandt de ansatte i DSB, og klageren kunne ikke komme med S-tog på arbejde. Hun arrangerede derfor køreledighed til Ørestaden st., hvorfra hun tog metroen til Nørreport st.

Undervejs var der ved Bella Center st. i zone 03 kontrol af hendes rejsehjemmel, og da hendes periodekort ikke var gyldigt til denne zone, blev hun kl. 06:03 pålagt en kontrolafgift på 750 kr.

Klageren anmodede Metro Service om at frafalde kontrolafgiften, fordi hun ikke havde været klar over, at hendes periodekort ikke var gyldigt til den rejserute, som hun havde måttet vælge for at komme på arbejde.

Metro Service fastholdt kontrolafgiften med den begrundelse, at det var klagerens eget ansvar at have gyldig rejsehjemmel, og at der var zonekort både på metroperronerne og i selve metroen.

Under den efterfølgende ankenævns sag henviste sekretariatet til, at ankenævnet har truffet to afgørelser vedrørende driftsforstyrrelser (2010-0009 og 2010-0003).

I 2010-0009 blev DSB pålagt at frafalde kontrolafgiften, fordi passagerens S-tog ikke medtog passagerer, hvorfor hun valgte at benytte en anden S-togslinje, som periodekortet ikke dækkede, for at komme hjem fra arbejde.

I 2010-0003 statuerede ankenævnet, at Metro Service skulle frafalde kontrolafgiften, fordi DSB havde indstillet togdriften og over højtaleren opfordrede passagererne til at benytte metroen. Klageren havde ventet i 45 minutter på sit tog for at komme fra arbejde og hente sine børn i børnehaven.

Metro Service har kommenteret afgørelserne som anført:

”Tak for fremsendte afgørelser fra 2010, som vi selvfølgelig har gennemlæst, men som vi – udover, at de er mere end 8 år gamle – dog ikke mener er sammenlignelige med den konkrete sag.

I den konkrete sag besluttede klager hjemmefra, at hun ville tage imod et lift med bil til Amager, og hun er således ikke blevet rådgivet af fx DSB til at skifte til metro eller bus. At komme til Rigshospitalet fra Vallensbæk via Ørestad på Amager er på ingen måde en naturlig rejsevej og man kan derfor ikke blot gå ud fra, at ens periodekort dækker omvejen.

Efter vores mening har klager ikke gjort sig nogen bestræbelser på at undersøge, om hun havde gyldig billet, selvom hun befandt sig på en uvant rute. I stedet giver klager udtryk for, at I og med der var strejke hos DSB, så gik hun ud fra, at hun blot kunne vælge en hvilken som helst anden vej for at komme på arbejde, uden at sætte sig ind i om hun havde gyldig rejsehjemmel til området.

Vi fastholder stadig vort krav om betaling af kontrolafgiften i sag 2018-0269 fordi vi ikke er af den mening, at man uden videre kan rejse i en zone, som ikke er indeholdt i ens periodekort blot fordi transportøren på den almindelige rejsevej (i dette tilfælde DSB) strejker, uden at indløse gyldig billet.”

ANKENÆVNETS BEGRUNDELSE:

Det følger af selvbetjeningsprincippet i den kollektive transport, at passageren selv er ansvarlig for at sikre sig gyldig rejsehjemmel.

I den konkrete sag vidste klageren allerede inden afrejsen mod sit arbejde, at hun ikke ville kunne benytte sin sædvanlige rejserute med S-tog, fordi togdriften var indstillet grundet strejke i DSB.

Klageren benytter som rejsehjemmel til og fra arbejde et periodekort, som er et stærkt rabatteret produkt, men som til gengæld kun er gyldig i de specifikke zoner, som klageren ved bestillingen har oplyst, at periodekortet skal være gældende til.

Klageren burde derfor ved sin omlægning af rejseruten, der indebar, at hun skulle med metro fra Ørestad st. til Nørreport st. fremfor som vanligt med S-tog fra Vallensbæk st. til Nørreport st., have undersøgt nærmere, om hendes periodekort også ville være gyldigt til denne ændrede rute.

Ankenævnet bemærker i den forbindelse, at trafikvirksomhederne i Hovedstadsområdet i henhold til lov om trafikkselskaber er pålagt at samarbejde om blandt andet takster, og passagererne kan derfor berettiget have en vis forventning om inden for sin billets gyldighed at kunne tage en noget ændret rute ved strejke eller pludseligt opståede driftsforstyrrelser uden at blive pålagt en kontrolafgift. Men i den konkrete sag var klageren i god tid fuldt ud bevidst om strejken og valgte tilmed en væsentlig ændret rute i forhold til den gængse, hvorfor hun ikke kunne have en berettiget forventning om at kunne anvende sit periodekort.

Da klageren ved kontrol i zone 03 foreviste sit periodekort, som ikke var gyldig til denne zone, blev kontrolafgiften derfor pålagt med rette.

RETSGRUNDLAG:

Ifølge § 2, stk. 1, jf. § 3 nr. 3 i lovbekendtgørelse nr. 686 af 27. maj 2015 om lov om jernbaner, gælder loven også for metroen. Af § 14 stk. 1, fremgår jernbanevirksomhedernes adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr for passagerer, der ikke foreviser gyldig rejsehjemmel (billetter og kort). Jf. § 14 stk. 4, fastsætter transportministeren nærmere regler om jernbanevirksomhedens adgang til at opkræve kontrolafgift og ekspeditionsgebyr, jf. stk. 1.

I henhold til § 4 i bekendtgørelse nr. 1132 om kontrolafgifter af 08. september 2010, fastsætter jernbanevirksomheden bestemmelser om kontrolafgift i forretningsbetingelserne.

I de fælles landsdækkende rejseregler, som trafikvirksomhederne har vedtaget pr. 1. marts 2018 og opdateret 1. november 2018, fremgår hjemmelen til udstedelse af en kontrolafgift.

Det anføres således bl.a., at passagerer, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift på 750 kr. for voksne.

PARTERNES ARGUMENTER OVER FOR ANKENÆVNET:

Klageren anfører følgende:

"Jeg klager over at der udstedes en kontrolafgift til mig på en dag hvor hele S-tog-systemet er brudt sammen som følge af en overenskomstmæssig arbejdsnedlæggelse. Jeg har pendlerkort til en række zoner der passer med min transport mellem mit hjem i Vallensbæk og Rigshospitalet og har den klare forventning at togene kører efter køreplanen.

Da det desværre ikke var tilfældet den pgl dag, måtte jeg finde en alternativ rute, og kom i den forbindelse ind i zone som pendlerkort åbenbart ikke omfatter.

Jeg er vidende om at Metroselskabet er en separat juridisk enhed, men jeg opfatter alligevel ejerskabet af det offentlige trafiknet som en helhed uagtet den valgte organisationsform og det er vel også derfor at klageinstansen hedder Ankenævnet for Bus, tog og Metro.

To af de vedlagte dokumenter vedrører tidligere afgørelser hvor sagsfremstillingen minder meget om min sag. Der er tale om dage med uregelmæssigheder og at klager har fået en kontrolafgift i en zone hvortil klagers pendlerkort ikke giver adgang, og at klager kun befinder sig i pågældende zone da den normale rejserute må fraviges som følge af uregelmæssigheder som skyldes "det offentlige togsystem". I begge de to tilfælde blev kontrolafgiften frafaldt.

Jeg må derfor gentage det som jeg tidligere har beskrevet, nemlig at at jeg den pågældende dag må afvige min normale rejserute da "alt" er lukket da DSB S-tog (det offentlige togsystem) strejker. Det undrer mig egentlig at Metro Service overhovedet ikke er i stand til at vurdere at jeg betaler mit pendlerkort og uforvarende havnet en zone udenfor mit normale rejsemønster.

Jeg er IKKE gratist, jeg har betalt for at blive transporteret til min arbejdsplads og derfor finder jeg kontrolafgiften dybt urimelig og uretfærdig."

Indklagede anfører følgende:

"OBS! Der er ikke taget foto med PDA i denne sag.

Hermed følger vore kommentarer til ovenstående klagesag.

Metroen kører, i lighed med de øvrige kollektive trafikmidler i Hovedstadsområdet, efter et selvbetjenings-system, hvor det er passagerens eget ansvar selv at sikre sig, at rejsehjemmel er gyldig og gælder til hele rejsen samt ved billetkontrol at kunne fremvise den gyldige rejsehjemmel på forlangende.

I de tilfælde, hvor der ikke på forlangende kan forevises gyldig rejsehjemmel, må det accepteres, at skulle betale en kontrolafgift, der for en voksen udgør kr. 750,-. Denne grundregel er en forudsætning for det selvbetjenings-system, der gælder for rejser med kollektiv transport i Hovedstadsområdet. Ovenstående fremgår også af De fælles Rejseregler, som er tilgængelige på www.m.dk og på Din Offentlige Transport -

<https://www.rejsekort.dk/~media/rejsekort/pdf/flr/faelles-landsdaekkende-rejseregler.pdf>, og dette fremgår tillige af informationstavlerne, som er opsat på alle stationer. På informationstavlerne henledes opmærksomheden også til De gule Opkaldspunkter, som findes flere steder på alle vores stationer. Disse opkaldspunkter sætter passageren i direkte kontakt til en operatør i vort kontrolrum, som er bemandedt 24 timer i døgnet. Denne operatør vil kunne rådgive og vejlede for så vidt angår alle spørgsmål, der relaterer sig til metroen.

I den konkrete sag blev klager billetteret den 5. november 2018 kl. 06:03 på strækningen Bella Center station (zone 03) og DR-Byen (zone 03). Klager fremviste et pendlerkort, som ikke var gyldigt i zone 03.. Da klager ikke var i besiddelse af gyldig rejsehjemmel blev der udskrevet en kontrolafgift efter gældende regler.

I De Fælles Rejseregler kan man blandt andet læse:

1.2. Serviceydelser

Selskaberne tilbyder transport med bus, tog og metro og udarbejder i tilknytning hertil køreplaner og oplyser om afgang og ændringer i disse ved løbende opdatering og information på www.rejseplanen.dk, på stationer og busterminaler, egne hjemmesider og andre passende medier.

Selskaberne kan løbende ændre på afgang, ruter og standsningssteder.

Det er kundens ansvar at holde sig orienteret om ændringer i køreplanen. Selskaberne bestræber sig på at overholde de oplyste ankomst- og afgangstider og oplyse om hændelser, der kan afbryde eller forsinke rejsen.

Kunden er selv ansvarlig for valg af afgang og skal ved tilrettelæggelse af sin rejse beregne rimelig tid til at kunne nå frem til sit bestemmelsessted eller forbindelsessted. Forsinkelser kan medføre, at skift til andet transportmiddel ikke nås. Ved forsinkelse eller aflysning er kunden omfattet af reglerne i afsnit 14.

2.4.1. Brug af billetter og kort udstedt på pap, papir eller mobiltelefon

Det er kundens ansvar, at pap- eller papirbilletter (f.eks. Fårupkort) er korrekt udfyldt og gælder for hele rejsen og det område, der skal rejses i.

Billetter eller kort er gyldige i den periode og på den strækning samt det omstigningsområde eller det antal zoner, som er påtrykt billetten eller kortet.

Mobilklippekort er gyldige i den periode, og på den strækning samt det omstigningsområde eller det antal zoner, som antallet af stemplinger giver ret til.

Billetter og mobilklippekort skal også være gyldige i den fjerneste (dyreste) zone, som rejsen går igennem.

Pendlerkort og periodekort er gyldige i den periode, der er påtrykt. Pendlerkort/periodekort skal være gyldigt til alle de zoner, som rejsen går igennem.

Billetter eller kort, der lyder på navn, må ikke overdrages til en anden person. Kunden skal stige på, inden billetten eller kortet udløber. Billetten eller kortet kan dog anvendes, hvis den var gyldig på det tidspunkt, hvor transportmidlet ifølge køreplanen skulle køre fra stoppestedet eller stationen. Hvis transportmidlet ikke kører efter en køreplan, men i intervaller, skal billetten eller kortet være gyldig fra det tidspunkt, hvor kunden står på bussen eller toget. Transportmidlet skal forlades ved førstkommande endestation.

2.7. Kontrolafgift

2.7.1. Gyldighed af rejsehjemmel

Kunder, der ikke på forlangende viser gyldig rejsehjemmel, herunder er korrekt checket ind på rejsekort til deres rejse, skal betale en kontrolafgift. Det gælder også, hvis kunden har købt rejsehjemmel via en mobil enhed, der ikke kan kontrolleres, f.eks. hvis denne er løbet tør for strøm eller gået i stykker.

Som kunde uden gyldig rejsehjemmel betragtes også kunder, der benytter kort med begrænset tidsgyldighed (f.eks. pensionistkort) uden for kortets gyldighedstid, eller hvis andre rejsetidsbegrænsninger ikke overholdes (f.eks. for hvornår cykler må medtages). Kunder, der rejser alene på andres rejsekort personligt eller med en anden kundetype, end kunden er berettiget til, rejser uden gyldig rejsehjemmel. Kortindehaveren skal altid selv være checket ind på kortet på de rejser, hvor et rejsekort personligt benyttes. Rejsekortet må endvidere ikke være så slidt/tildækket, at navnet ikke kan læses.

Klager har oplyst, at hun regelmæssigt pendler mellem sin bopæl i Vallensbæk og sin arbejdsplads på Rigshospitalet på Blegdamsvej. Vi har tastet den rejserute ind i Rejseplanen, som viser, at et periodekort til den specifikke rute indeholder zonerne 55, 44, 33, 02 og 01. Zonerne er oplyst i selve kortet. Se udklipet fra Rejseplanen herunder.

Priser for: 2625 Vallensbæk, Vallensbæk Kommune - Rigshospitalet Hovedindgang
(Blegdamsvej) 06.12.2018 13:59

Standard billet		① Første klasse		
	Rejsekort	Enkeltbillet	Mobilklippekort	Pendlerkort
Voksen	☐ 32,00 kr.	☐ 60,00 kr.	☐ 45,00 kr.	☒ 849,90 kr.
Barn	☐ 16,00 kr.	☐ 30,00 kr.	☐ 27,00 kr.	☐ 424,95 kr.
Pensionist	☐ 32,00 kr.	☐ 45,00 kr.	-	☐ 849,90 kr.
Ung	☐ 32,00 kr.	-	-	-
Handicap	☐ 16,00 kr.	-	-	☐ 849,90 kr.
Cykel	☐ 13,00 kr.	-	-	-
■ Pendlerkort, Voksen Pris: 849,90 kr. Periode: 30 dage Prisen er beregnet for: 5 zoner Du rejser gennem zone: DOT 055, 044, 033, 002, 001				

I sine henvendelser oplyser klager, at der mandag morgen den 5. november var strejke hos DSB, hvilket havde stor indflydelse på S-togsdriften. For at komme på arbejde valgte klager derfor en anden rejserute; nemlig at blive kørt i bil til Ørestad station (zone 03) og derfra tage metroen videre ind mod byen. Klager gør dels gældende, at hun overhovedet ikke var opmærksom på, at Ørestad station ligger i en zone, der ikke er dækket af hendes pendlerkort, og dels at hun ikke mener det er rimeligt, at hun på den baggrund skal betale en kontrolafgift, da hun måtte afvige fra sin normale rejserute på grund af strejke hos togpersonalet.

I sin henvendelse skriver klager desuden således: *"Jeg er vidende om, at Metroselskabet er en separat juridisk enhed, men jeg opfatter alligevel ejerskabet af det offentlige trafiknet som en helhed uagtet den valgte organisationsform og det er vel også derfor at klageinstansen hedder Ankenævnet for Bus, tog og Metro".*

Vi vil gerne præcisere, at klager ikke har fået en kontrolafgift af Metroselskabet I/S, men af Metro Service A/S. Førstnævnte er det selskab, der ejer fx stationsbygningerne og står for de store anlægsarbejder som fx Cityringen. Selve driften, og dermed også billetkontrol varetages af Metro Service A/S. Det er også værd at bemærke, at selvom man i store dele af Danmark har indgået et billetsamarbejde de forskellige trafikelskaber imellem så passagererne kan rejse på tværs af områder med én type billet, så er der tale om selvstændige virksomheder i enhver forstand. Således hører hverken Movia eller Metro m.fl. ind under DSB. At der er en fælles ankeinstans for bus, tog og metro betyder ikke, at alle trafikelskaber har samme ejer, men kan sammenlignes med fx Ankenævnet for hotel, restaurant og turisme eller for fx pakkerejser, hvor man heller ikke finder samlet ejerskab.

Vi kan godt forstå, at det er stærkt generende at komme i klemme når der er strejke hos DSB. Og vi kan også godt forstå, at man naturligvis forsøger at finde en alternativ rute for at komme på arbejde. I den konkrete sag valgte klager, at få et lift til den vestlige del af Amager og så tage metroen videre derfra. Når man dermed befinder sig på "nyt territorie" er det også vores mening, at man derfor skal udvise skærpet opmærksomhed i forhold til hvorvidt man har gyldig billet til det område man har valgt at rejse i. På alle vore stationer er der opsat informationstavler som oplyser om i hvilken zone man befinder sig. Vi har vedhæftet en pdf-fil med informationstavlen fra Ørestad station hvor klager startede sin metrorejse og indsat en detalje fra tavlens zonekort herunder:

Da det er hævet over enhver tvivl, at klager ikke havde gyldig rejsehjemmel til zone 03, og da Metro Service A/S ikke på nogen måde kan gøres ansvarlig for hverken arbejdsnedlæggelsen hos DSB eller klagers valg af alternativ rejserute fastholder vi vort krav om betaling af kontrolafgift 0072xxxx på 750,- kroner.

Vi er uforstående overfor klagers udsagn *”Det undrer mig egentlig at Metro Service overhovedet ikke er i stand til at vurdere at jeg betaler mit pendlerkort og uforvarende havnet i en zone udenfor mit normale rejsemønster”*.

I kontrolsituationen fremviste klager et pendlerkort som ikke var gyldigt til zone 03 hvor kontrollen fandt sted. At klager har/havde gyldigt pendlerkort til andre zoner og, at klager på grund af strejke hos DSB havde valgt en anden rejserute til arbejde end normalt, er ikke relevant i forhold til kontrolafgiften.

I klagesvaret af 11. januar refererer klager til nogle vedlagte dokumenter/afgørelser, men vi er ikke klar over hvad det er klager mener. Vi har ikke modtaget nogen vedhæftninger.

Klager skriver: *”Jeg er IKKE gratis, jeg har betalt for at blive transporteret til min arbejdsplads og derfor finder jeg kontrolafgiften urimelig og uretfærdig”*. Vi understreger gerne på ny, at vi, i vores sagsbehandling ikke forholder os til, hvorvidt den manglende rejsehjemmel skyldes en bevidst eller ubevidst handling. Men i den konkrete sag har klager ikke betalt for transporten; klager har ganske vist et pendlerkort, men det er ikke gyldigt i zone 03.”

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævnetsformand